

Let The Love Lead The Way -
Autoetnografia tekstiilitaideteoksesta ja luomisen prosessista

Pro gradu -tutkielma
Riina Kaarlela
Lapin yliopisto
Taiteiden tiedekunta
Muodin, tekstiilitaiteen ja
materiaalitutkimuksen koulutusohjelma
2025

*“Everything will work out fine
If you let love
Let love lead the way
Sitting there all alone
In the window of her room
Watching the world go by
Brings tears to her eyes
All she sees is hurt and pain
And she wants to break the chains
She'll keep pressing every day
And she'll find her own sweet way”*

Let the Love Lead The Way - Spice Girls

Lapin yliopisto, taiteiden tiedekunta

Työn nimi: Let The Love Lead The Way – Autoetnografia tekstiilitaideteoksesta ja luomisen prosessista

Tekijä: Riina Kaarlela

Koulutusohjelma: Muodin, tekstiilitaiteen ja materiaalitutkimuksen koulutusohjelma

Työn laji: Pro gradu -tutkielma

Sivumäärä, liitteiden lukumäärä: 44 + 0

Vuosi: 2025

Tiivistelmä

Tässä tutkielmassa tarkastelen feministisestä näkökulmasta omaa prosessiani ja siihen liittyvää tekstiilitaideteosta autoetnografian keinoin. Tutkimusaineistona toimii maaliskuussa 2024 valmistunut tekstiilitaideteos sekä sen luomisprosessin aikana vuosina 2023-2025 kirjoitetut päiväkirjamaiset muistiinpanot. Tutkimuskysymykseni on: *Miten sielun kieli ilmenee tekstiilitaideteoksessa?*

Tutkielma tutkii käsillä tekemisen, henkilökohtaisen kokemuksen ja yhteiskunnallisen kontekstin risteyskohtaa. Taiteellinen prosessi toimii keinona jäsentää ja tehdä näkyväksi milleniaaninaisena olemisen kokemusta yhteiskunnassa, jossa naisilla on vapaus valita mutta sen käyttö vaatii edelleenkin rohkeutta. Feministinen viitekehys tukee analyysiä yksilön ja rakenteiden välisestä vuorovaikutuksesta.

Tekstiilitaideteos on rakennettu vanhoihin puihin kehyksiin, joihin on punottu erilaisia nauhoja ja muita materiaaleja. Teos symboloi eheyttävää prosessia, jossa oma identiteetti ikään kuin kootaan uudelleen. Tekemisen prosessi avaa merkityksellistä kokemuksellista tietoa. Tutkielma toimii henkilökohtaisen kasvutarinan lisäksi päättötyönä, joka tarkastelee luovuuden ja näkyväksi tulemisen voimaa.

Päättyköön tämä tutkielma hänen luettavakseen, jotka sitä juuri nyt tarvitsee. Olkoon tämä tarina lohduksi, inspiraatioksi ja voimaksi. Olet vahvempi kuin tiedätkään.

Avainsanat: feministinen autoetnografia, sielun kieli, tekstiilitaide, taiteellinen prosessi, identiteetti, näkyväksi tuleminen

Abstract

This thesis explores my artistic process and the resulting textile art piece through a feminist lens using the method of autoethnography. The research material consists of a textile artwork completed in March 2024 and diary-like notes written throughout the process from early 2023 to spring 2025. The research question is: *How does the language of the soul manifest in a textile artwork?*

The thesis is situated at the intersection of personal experience, material practice, and social context. The artistic process serves as a means to articulate and make visible the experience of being a woman and the act of breaking away from socially constructed roles. It highlights the experiences of a millennial woman in a society where freedom of choice exists in principle, but exercising that freedom still requires courage and resistance. The feminist framework and prior studies in gender research support the analysis of the interplay between individual agency and structural forces.

The textile piece is built on an old wooden frame, woven with various ribbons and materials. It symbolizes a healing process in which identity and the body are reassembled. Through making and engaging with materials, the thesis reveals experiential knowledge that often resists verbalization. The work functions simultaneously as a professional final project and a personal narrative of growth, exploring the power of creativity and the act of becoming visible.

Key words: feminist autoethnography, artistic process, visibility, soul language

Sisällys

1. What I really, really want Johdanto	6
1.1. You can be whatever you want but it comes with the price	6
1.2. Who do you think you are?	8
1.3. Tutkielman rakenne	10
2. I gotta make you understand Tutkielman tausta	11
2.1. Taide vai käsityö?	12
2.2. Tutkielman tavoitteet	13
2.3. Keskeiset käsitteet	14
Sielun kieli	14
Feministinen autoetnografia	15
3. Tutkimusmenetelmä feministinen autoetnografia kohtaa taiteen tutkimuksen	16
3.1. Teoreettinen viitekehys	16
3.2. Feministinen autoetnografia	16
3.3. Sielun kieli	20
4. Aineisto	22
5. And she`ll find her own sweet way Aineiston analysointi	27
6. Smiling, dancing, everything is free Päättäjä	39
Lähteet	42
Aineisto	44

1. What I really, really want | Johdanto

Tässä tutkielmassa tutkin feministisestä näkökulmasta autoetnografian keinoin tekemääni tekstiilitaideteosta ja sen luomiseen liittyvää prosessia. Autoetnografia on tutkimuksen tekemisen tapa, jossa aineistona on tutkijan omat elämäkerralliset kokemukset ja/tai niistä kirjoitetut muistiinpanot (Uotinen 2014, 221). Tutkimusaineistona on tekstiilitaideteos nimeltään *safety net* ja prosessin aikana kirjoitetut päiväkirjamaiset muistiinpanot. Tein teoksen maaliskuussa 2024 ja muistiinpanoja olen kirjoittanut vuoden 2023 alusta vuoden 2025 kevääseen eli tämän tutkielman loppuun saattamiseen asti. Tutkimuskysymyksenä on: *Miten sielun kieli ilmenee tekstiilitaideteoksessa?*

1.1. You can be whatever you want but it comes with the price

Synnyin vuonna 1993 ja ajan tavan mukaan minut määriteltiin sukuelinten perusteella tytöksi. Biologinen sukupuoli on ollut minulle aina selkeä. Tyttönä kasvaessa omaksuin tyttöyteen liittyvän roolin, odotukset ja tavat toimia ja olla.

Opin uskomaan, että tytöt on jostain syystä vähän huonompia, eikä osaa heittää. Tytöt ne itkeä pillittää herkästi ja tekee noloja tyttöjen juttuja. No tytöt nyt on huonoja matikassa eikä ikinä halua poikien kanssa liikkatunnille. Tyttöjen kehoja nyt vaan kommentoidaan ja arvostellaan. Pojat on poikia ja rakkaudesta se hevonenkin potkii. Älä nyt niin pienestä suutu.

Aloitin syksyllä ekaluokan kun Suomeen oli juuri valittu maan ensimmäinen naispresidentti. Spaissarit oli coolein juttu ikinä ja välitunnilla mietittiin kuka bändin jäsenistä olisin. Kasvoin tyttöenergian marinoimana, vaikka itse olin nähnyt enimmäkseen vain kuvia bändistä. En kuullut juurikaan heidän musiikkia, tai nähnyt esiintymisiä televisiosta koska vanhempani kuuluivat uskonnolliseen yhteisöön. Elin kahden maailman välissä.

Tiesin, mistä puhuttiin, mikä oli muotia, millaista kehoa ihailtiin ja tavoiteltiin. Ajan kuvasta ja suhtautumisesta naisen kehoon julkisena omaisuutena kuvaa hyvin esimerkiksi Victoria Beckhamin punnitseminen suorassa lähetyksessä miestoimittajan toimesta vain muutama kuukausi synnytyksen jälkeen (Woodward 30.6.2022). Minulla ristipaineeseen toi oman mausteensa uskonnollisen yhteisön opettamat ajattelutavat ja normit.

Kilttinä, kunnollisena ja osin vähän ujona seurasin sivusta. Kasvoin kiltistä tytöstä kiltiksi nuoreksi naiseksi, kunnes tulin käänköpisteelle ja uskalsin muuttaa suuntaa. Tämä tutkielma on osa kasvutarinaa, jossa irtaannun valmiista rooleista ja odotuksista. Alan entistä rohkeammin luomaan itselleni sellaista elämää kuin oikeasti itse haluan.

Vuonna 2025 ulkonäköön ja naisena olemiseen, näkymiseen ja tekemiseen liittyvät ristipaineet eivät ole hellittäneet. Naisviha jyllää edelleen. Voit olla koko maailman ylistämä, fiksu ja cool, nuori naispääministeri, mutta joutua valtavan mediayllän ja kohtuuttoman kritisoinnin kohteeksi (Tikka 2023). Eikä vähiten pukeutumisen ja ulkonäön suhteen. Voit käyttää rohkeasti asemaasi presidentin puolisona tasavertaisuuden edistämiseen ja tärkeistä asioista puhumiseen, mutta jos et kutsu itseäsi feministiksi, ei sanomisilla ja teoilla nähdä arvoa (Mikkilä 11.4.2025). Samaan aikaan kutsuessasi itseäsi julkisesti feministiksi sulkee se edelleen korvat ja ovet tehokkaasti.

Edustan ensimmäisiä sukupolvia, joka voi aidosti päättää itse omasta elämästään, kehostaan, rahoistaan, siviilisäädystään tai statuksestaan lähes ilman sosiaalista rangaistusta tai häpeää. Tämä tutkielma tuo näkyviin sitä taitekohtaa kun on vapaus valita, mutta se ei ole itsestäänselvää, että sitä vapautta uskaltaa käyttää.

Tutkielman merkitys ei rajoitu vain henkilökohtaiselle tasolle, vaan toimii rehellisenä ikkunana milleniaalinalaisen elämään. Kamppailemme sekä globaalisti että Suomessa tasa-arvon ja itsemääräämisoikeuden kysymysten kanssa. Vaikka meillä on Suomessa lain takaama itsemääräämisoikeus, kysymykset nousevat esiin silti esimerkiksi uskonnollisten yhteisöjen piirissä (Ruoho & Ilola 2014). Laajemmasta kulttuurisesta näkökulmasta tutkielma luo merkittävää subjektiivista tietoa, eli sanallistaa ja

havainnollistaa alisteisesta asemasta nousemisen prosessia ja kokemuksista parantumista 2020-luvun kontekstissa.

Tämä tutkielma piirtää näkyviin millaista on kasvaa toisaalta uskonnollisen yhteisön opetusten jäänteitä siivoten, mutta myös yhteiskunnassa ja kulttuurissa, jossa voit olla mitä vaan, mutta sillä on hintansa. Tämä tutkielma on representaatiota naiseudesta, haavoista ja elämästä. Ihmisen perustarve on tulla näkyväksi. Luomisen ja käsillä tekemisen kautta on mahdollista tulla näkyväksi myös sellaisilla tasoilla, joihin sanat ei riitä. Tämä tutkielman sukeltaa tutkimusmatkalle minuun ja tuo osan siitä näkyväksi taiteen kautta.

Tämä on tutkielma siitä, mitä tapahtuu kun uskaltaa katsoa suoraan silmiin, sukeltaa syvälle sieluun ja päättää tukea itse itseään. Mitä tapahtuu, kun päästää irti peloista tulla näkyväksi, tuottaa pettymys tai epäonnistua. Mitä tapahtuu, kun uskaltaa radikaalisti hyväksyä itse itsensä. Ei muiden katseen kautta vaan oman.

1.2. Who do you think you are?

Olen aiemmalta koulutukseltani Vestonomi (AMK) ja vaatetusalan artesaani. Vaatesuunnittelijan koulutukseni lisäksi omaan siis myös vahvan teknisen osaamisen alalta. Artesaanin kädentaidot ovat saaneet paljon harjoitusta vuosien varrella. Tämän tutkielman taiteellinen prosessi on minulle myös päättötyö ammatillisessa mielessä. Sanaan päättötyö kiteytyy myös upeasti symboliikka tämän taiteellisen prosessin syvemmästä merkityksestä. Tähän päättötyöhön olen hyödyntänyt kädentaitojen lisäksi materiaalin ymmärrystä sekä visuaalista, että kolmiulotteista hahmotuskykyä. Tämä tutkielma kirjaimellisesti päättää vaatesuunnittelijan opintoni.

Hain opiskelemaan Lapin yliopistoon syventääkseni taiteellista osaamista. Tähän tutkielmaan liittyvä taiteellinen prosessi solahti syvemmälle kuin olisin osannut kuvitella. Vastustin pitkään tutkielman tekemistä omasta prosessista, koska se tuntui liialliselta oman navan kaivelulta. En tainnut pitää myöskään omaa tarinaani kertomisen arvoisena.

Lopulta kuitenkin päädyin valitsemaan oman prosessin tutkimisen, koska en voinut enää väistää tarvetta tehdä sitä. Onneksi uskalsin katsoa kohti ja päätin valita juuri tämän teeman, koska juuri näkyväksi tuleminen on yksi tutkielman kantavista teemoista.

Tutkielman aineistona toimivan tekstiilitaideteoksen pohjana on vanha puinen kehys, johon olen punonut ja kiinnittänyt erilaisia nauhoja ja muita materiaaleja. Teosta voi tulkita sen visuaalisen ja teknisen toteutuksen lisäksi myös symbolisesta näkökulmasta. Pohdin tätä lisää Aineiston analysointi -luvussa.

Teos kuvaa prosessia, jonka kävin läpi kootessani itseni pala palalta kasaan kehosta, joka häidin tuskin pysyi koossa. Vanhat kehykset heiluivat melkein irrallaan kun aloin työstämään niitä. Valmiissa kolmiulotteisessa teoksessa värikkäät nauhat muodostavat kestävä ja napakan mutta silti joustavan pinnan, joka pitää kehyksen muodossaan. Syvennyn tähän tarkemmin aineistosta kertovassa luvussa.

Vaikka olen opiskellut vaateen suunnittelua ja valmistamista, halusin tämän työn kohdalla pyristellä ulos niistä raameista, joita olin itselleni luonut. Siksi valitsin työn aiheeksi tietoisesti jotain muuta kuin vaatteisiin liittyvää. Koko työn kantaviksi teemoiksi näkyväksi tulemisen lisäksi muodostuukin valta omaan elämään ja annetuista raameista kasvaminen ulos vapauteen. Matkan varrella kirjoitetut muistiinpanot käsittelevät tunteita ja kokemuksia prosessiin liittyen.

Feministisen näkökulman tutkielmaan tuo sukupuolentutkimuksen opinnot, joita tein melkein sivuaineen verran. Sukupuolentutkimus imaisi mukaansa ja sain konkretisoitua ja käsitteellistettyä paljon omia kokemuksiani. Tämä taas johdatti minut autoetnografian pariin. Olen luonteeltani syvälinen ja analyttinen, joten autoetnografia tuntui luonnolliselta vaihtoehdolta tutkimusmenetelmäksi.

Tutkijana olen ensikertalainen akateemisen tutkimuksen kentällä. Kuten aiemmin mainitsin, valmistuin ammattikorkeakoulusta, jonne pyrin ammattikoulupohjalta. Tein ammattikorkeaan opinnäytetyön ja pyrin suoraan siltaopintojen kautta maisteriopintoihin. Hyppäsin melko suoraan akateemiseen maailmaan. Teen tämän tutkinnon myötä myös

luokkahyppyä. Koen myös tässä asiassa olevani toinen jalka käytännön, konkreettisen tekemisen, soveltamisen ja ratkaisemisen maailmassa ja toinen jalka tiedon, tiedonhaun ja tutkimuksen maailmassa.

1.3. Tutkielman rakenne

Tutkimuksen tausta -luvussa hahmottelen tutkielman paikkaa tutkimuskentällä ja pohjustan tutkimuskysymyksen määräytymistä. Avaan myös tutkielman tavoitteet ja keskeiset käsitteet.

Tutkimusmenetelmä luvussa käsittelen feminististä autoetnografiaa ja sielun kieli käsitettä. Määrittelen alaluvussa myös teoreettisen viitekehyksen. Aineisto luvussa esittelen aineiston. Aineiston analysointi -luku syventyy vastaamaan tutkimuskysymykseen.

Johtopäätöksissä kertaan vielä mitä sain selville. Johtopäätöksissä kirjoitan myös tutkimuksen ajankohtaisuudesta ja merkityksellisyydestä. Pohdin asettamiani tavoitteita ja niiden saavuttamista. Pohdin myös voiko tutkimuksen toistaa ja miten jatkaisin tutkimusta?

2. I gotta make you understand | Tutkielman tausta

Tässä luvussa avaan tutkielman taustaa. Paikannan tutkielman aiemman tutkimuksen kautta ja pohjustan tutkimuskysymyksen määräytymistä. Avaan alaluvussa myös tutkimuksen tavoitteet ja määrittelen keskeisimmät käsitteet.

Elizabeth Ettorre on sosiologian professori emerita Liverpoolin yliopistosta. Hän on kansainvälisestäkin tunnettu feministisestä työstään. Ettorre on tutkinut ja kirjoittanut laajasti esimerkiksi huumeita käyttävistä naisista, lesboista ja muista naisten tervyyteen ja hyvinvointiin liittyvistä teemoista sosiologisesta näkökulmasta. Hän kirjoittanut muun muassa teoksen *Autoethnography as Feminist Method - Sensiting the feminist 'I'*.

Maisa Koiviston gradu käsittelee autoetnografian keinoin esitettyä tyttöyttä, mutta sitä ei pääse lukemaan verkosta.

Ella Poutiainen sukupuolentutkimuksen, uskontotieteiden ja affektitutkimuksen risteykseen asettuvassa väitöskirjassa liikutaan myös lähellä. Vaikka tutkimusta ei ole autoetnografiaa, hyödyntää Poutiainen omia kokemuksiaan tutkimuksessa ja hyödyntää feminististä otetta.

Kirsi Hasasen, Tuija Koivusen ja Marjo Kolehmaisien yhteisartikkeli *Minä olen muistanut: Huomioita vuosituhanen vaihteen suomalaisesta feminismistä* soveltaa muistelutyömenetelmää ja kirjoittaen kokemuksistaan feministisen tutkimuksen kentällä.

Meri-Anna Hintsalan väitöskirjassa käytetään auto-netnografiaa, joka yhdistelee autoetnografiaa ja netnografiaa eli etnografiaa verkossa. Hintsala on kirjoittanut myös väitöskirjaan liittyvän artikkelin *Vanhoillislestadiolaisuus ja sukupuoli verkossa auto-netnografisesti tarkasteltuna*.

Maria Silvennoinen on hyödyntänyt pro-gradu tutkielmassaan autoetnografiaa ja intersektionaalista feminismiä. Silvennoinen tutkii suunnittelijaa vallankäyttäjänä graafisen suunnittelun kentällä.

2.1. Taide vai käsityö?

Ensimmäisiä rajauksia joita tein oli näkökulma itse teokseen. Valitsenko taiteen vai käsityön? Taiteen ja käsityön merkitykset eroavat toisistaan, mutta aihetta ei ole yksinkertaista määritellä. Käsityöt lukeutuvat taiteen käsitteen alle. Kuitenkin käsitöihin liittyy vain sille ominaisia piirteitä ja merkityksiä kun taas taide on terminä laaja ja vaikeasti määriteltävä, koska sen alle mahtuu niin laajasti monenlaista.

Käsityöt saattavat olla osa juurevaa kansanperinnettä. Ne ovat käytännönläheisiä ja konkreettista. Niihin liittyy nimensä mukaan käsillä tekeminen. Taide taas ei välttämättä tarvitse fyysistä muotoa ollakseen olemassa. Musiikki on tästä hyvä esimerkki.

Tieteen termipankki määrittelee käsityön pääosin käsin suoritetuksi tarve- ja koriste-esineen valmistamiseksi ja jatkaa selitteessä, että renessanssin myötä käsityö ja korkeataide erkanivat. Taide alkoi näyttäytyä autonomisena esteettisen kokemuksen alueena ja käsityö vain taitona, jota toteutetaan. Taidetta pidettiin luovana, ennennäkemättömiä muotoja maailmaan tuovana vapaana toimintana. (Tieteen termipankki 2025)

Omalla kohdallani käsitöihin liittyy aina juuret. Koen, että käsityöt yhdistää sukupolvet toisiinsa. Toinen isoäitini opetti minut lapsena virkkaamaan. Toinen opiskeli aikanaan ompelijattareksi, mutta joutui luopumaan ammatistaan perheen perustamisen ja omavaraisen elämäntavan ja ehkä uskonnollisen yhteisön vaikutuksen takia.

Koska tutkin tässä tutkielmassa myös kasvualustaa ja juuriani, olisi käsitöiden merkitys siinä kontekstissa ollut jo yksi gradun aihe. Käden jälki ja käsitöiden kertomat sanattomat tarinat kiehtoo. Sitähän sanotaan, että räsymattoon kudotaan muutakin kuin

matonkudetta. Käsitöt yhdistävät nykyisen ja menneen ja henkilökohtaisen kollektiiviseen.

Jotkut kutsuvat käsitöitä käsillä ajattelemiseksi. Käsitöiden tekeminen saattaa viedä syvään meditatiiviseen tilaan. Tämä tila on portti itsen tutkimiseen syvätasolla. Käsitöiden merkitys käytännöllisyyden lisäksi voi olla esimerkiksi henkinen, meditatiivinen, perinteiden ja kulttuurin ylläpito, ilmaisun tarve, rakkauden osoitus, visuaalinen, tarinallinen, tai vaikka identiteetin luominen.

Päätin tutkia teostani tekstiilitaideteoksena käsitöiden sijaan, koska opiskelen taiteiden tiedekunnassa ja nimenomaisesti taiteen maisteriksi. En esimerkiksi Artonomiksi. Tämä näkökulma ei kuitenkaan sulje pois käsitöiden merkitystä ja niin sanottua käden viisautta työssäni. Voisi oikeastaan tulkita, että sielun kieli ilmenee myös käsien kautta. Valtaosa taiteestaan tehdään käsillä.

2.2. Tutkielman tavoitteet

Tässä tutkielmassa pyrin vastaamaan kysymykseen: *Miten sielun kieli ilmenee tekstiilitaideteoksessa?* Tutkielman tavoitteena on määritellä käsitteet sielun kieli ja feministinen autoetnografia. Sielun kieli asettuu hiljaisen tiedon käsitteen alle. Pyrin tässä tutkielmassa tuomaan näkyväksi sielun kieltä eli hiljaista tietoa. Käytän menetelmänä feminististä autoetnografiaa. Tutkimuksen kohteena on tekstiilitaideteos ja sen tekemisen prosessiin liittyvät päiväkirjamaiset muistiinpanot.

Tutkielma ei pyri osoittamaan mikä on totta tai oikein vaan ennemminkin mikä on tärkeää. Jokainen kommunikoi sielun kielellä uniikilla ja ainutlaatuisella tavalla. Tämän tutkielman tavoitteena on feministisen autoetnografian avulla representoida, miten sielun kieli voi ilmetä. Minulla se esimerkiksi kanavoituu taiteellisen ilmaisun ja kädentaitojen kautta. Siksi valitsin oman taiteellisen prosessin ja siihen liittyvän teoksen tutkimuskohteeksi.

2.3. Keskeiset käsitteet

Määrittelen tässä aluvussa tutkielman keskeisimmät käsitteet. Otan tässä tutkimuksessa käyttöön uuden käsitteen sielun kieli, jonka määrittelen alempana. Tutkimusmenetelmänä käytän autoetnografiaa ja feminististä tutkimisen tapaa. Koska nämä kaksi käsitettä sivuavat osin toisiaan päätin käyttää niiden yhdistelmää. Jatkossa käytän käsitettä feministinen autoetnografia, jonka määrittelen tarkemmin alla. Avaan tutkimusmenetelmää vielä tarkemmin Tutkimusmenetelmä luvun yhteydessä.

Sielun kieli

Sielun kieli on suoraan sielusta syntyvää aineistoa, joka kanavoituu jokaisella henkilökohtaisella tavalla. Se voi kanavoitua esimerkiksi taiteellisen ilmaisun kautta.

Sielun kieli on sitä kun pieni lapsi saa värit ja alkaa maalata niillä. Hän tietää mitä tekee. Se on se luomisen hetki ennen kuin joku tulee kertomaan miten pitäisi tehdä. Se on sitä kun taapero menee pianon ääreen ja soittaa kappaleen vaikka ylettyy juuri ja juuri koskettimille.

Sielun kieli on kaikkea sitä, mitä kynästä tai siveltimestä tulee pinnalle kun päästää irti mielen rajoitteista. Se on sitä kun kirjoittaa silmät kiinni tai puoliunessa tarinaa, joka vaan pulppuaa. Se on sitä kun luo visuaalisia maailmoja, joita ei ole vielä olemassa. Se on sitä, kun saa materiaalin viestimään tunnetiloja ja tarinoita. Se on sitä, kun uskaltaa kokeilla, nähdä, leikkiä. Se on sitä, kun uskaltaa päästää irti siitä, miltä asioiden pitäisi näyttää tai mitä on oppinut. Se on sitä kun uskaltaa olla täysin läsnä ja luoda.

Se on sitä kun istahtaa metsässä puun juurelle ja tuntee kun puu kertoo tarinaa, vaikka kukaan ei puhu. Se on se kieli, jolla huonekasvi kertoo, että janottaa. Se on se hetki kun tiedät, nyt hän saapuu vaikka et voi mitenkään tietää. Se on se hetki, kun tunnet täsmälleen mitä toinen tuntee sydämessään tai kehossaan vaikka sanaakaan ei vaihdeta. Se on se kieli, joka kutsuu tuntemattoman eläimen luokse, koska hän tietää että on turvassa. Sielun kieli on se kieli, jolla voi kommunikoida näkymättömän kanssa.

Feministinen autoetnografia

Feministinen autoetnografia on tutkimusmenetelmä, joka tutkii feministisestä näkökulmasta ihmisen kokemuksia. Autoetnografia on omaelämäkerrallinen tutkimuksen tekemisen tapa, eli tutkija käyttää aineistona omia kokemuksiaan eli esimerkiksi itse kirjoittamaansa kirjallista aineistoa (Uotinen 2014, 221).

Feministinen teoria tarkoittaa poikkitieteellistä sukupuolen- ja naistutkimuksen yhteydessä kehittynyttä teorioiden ja ajattelun kenttää. Feministinen teoria on siis laajalle ulottuvaa käsitteellistä ajattelua, joka pyrkii käsitteellistämisen lisäksi kuvaamaan ja muuttamaan olemassa olevaa maailmaa. (Rundgren 2019)

3. Tutkimusmenetelmä | feministinen autoetnografia kohtaa taiteen tutkimuksen

Käsittelen tässä luvussa tutkimusmenetelmää. Käytän tutkimusmenetelmänä autoetnografiaa, jota kutsun feministiseksi autoetnografiaksi. Määrittelen käsitteen ylempänä, mutta syvennän sitä tässä luvussa. Avaan ensin teoreettisen viitekehysten ja sen jälkeen siirryn feministiseen autoetnografiaan. Lopuksi vielä käsittelen sielun kielen käsitettä.

3.1. Teoreettinen viitekehys

Tutkielman viitekehysten muodostaa feministinen autoetnografia ja sielun kielen käsite taiteen tutkimuksen eli taiteellisen työskentelyn kontekstissa. Tutkielman keskiössä on haastavassa kolmoisroolissa minä tutkijana, tutkittavana ja taiteilijana. Tutkielma valottaa kokemusta yksilönä osana kulttuuria eli yhteistä maailmaa. Autoetnografian tarkentavana linssinä on feministinen tutkiminen, eli katse tarkentuu vielä syvemmin esimerkiksi valtarakenteisiin, identiteettiin, sukupuoleen ja etnisyyteen liittyviin havaintoihin. Tutkielma asettuu sukupuolentutkimuksen alle naistutkimuksen kentälle.

3.2. Feministinen autoetnografia

Feministinen autoetnografia tarkoittaa feministisestä näkökulmasta tehtyä autoetnografista tutkimusta. Pilvi Porkola määrittelee feminismin aatesuuntauksiksi ja filosofioiksi, joiden tarkoituksena on keskittyä sukupuoleen ja seksuaaliseen suuntautumiseen liittyvien kysymysten käsittelyyn ja tasa-arvon edistämiseen (Porkola 2023).

Historiallisesta näkökulmasta feminismistä puhutaan usein neljän eri aallon kautta. Jokainen aalto on tuonut omaan aikaansa sidottuja erityisiä kysymyksiä näkyviin ja

pyrkinyt muuttamaan asenteita ja maailmaa. (Porkola 2023) Feministisiä suuntauksia on aaltojen lisäksi useita ja ne ovat ilmenneet ja ilmenevät jokainen omalla tavallaan alueestaan ja kontekstistaan riippuen (Rundgren 2019).

Liberaalifeminismiksi kutsuttu ensimmäinen aalto 1800- ja 1900-luvuilla ajoi naisten oikeutta äänestää ja keskittyi tasa-arvotyöhön laajemmin. Seuraava aalto alkoi 1960-luvulla ja keskittyi itsemääräämisoikeuteen sekä sukupuolten välisen vallan kysymyksiin. Kolmas aalto 1990-luvulta alkaen käsitteli esimerkiksi naiseuden käsitettä ja painotti yksilöiden välisiä eroja ja aloitti työskentelyn intersektionaalisuuden parissa. 2000-luvulla alkaneen neljännen aallon tärkeimpiä teemoja ollut seksuaalinen häirintä, seksistinen vihapuhe, sukupuolien spektri ja BIPOC (Black, indigenous and people of color). (Porkola 2023)

Feministinen teoria tarkoittaa poikkitieteellistä sukupuolen- ja naistutkimuksen yhteydessä kehittyntä teorioiden ja ajattelun kenttää. Feministinen teoria on kehittynyt rinnakkain naisasialiikkeen ja poliittisenkin feministisen aktivismin kanssa. Feministinen teoria on siis laajalle ulottuvaa käsitteellistä ajattelua, joka pyrkii käsitteellistämisen lisäksi kuvaamaan ja muuttamaan olemassa olevaa maailmaa. (Rundgren 2019)

Feminististä tutkimusta voi tehdä alasta riippumatta ja soveltaa sitä moniin erilaisiin tutkimusmenetelmiin ja -ongelmiin. Usein feministinen tutkimus sijoittuu sukupuolentutkimuksen alalle, mutta sukupuolentutkimusta voi tehdä vaikka näkökulma ei olisi feministinen. Tämä tutkielma liikkuu sukupuolentutkimuksen ja tarkentaen naistutkimuksen kentällä. Sukupuolentutkimusta opetetaan Suomessa monissa yliopistoissa. Tutkimusalojen ja suuntauksien kesken painotukset vaihtelevat riippuen yliopistosta.

Rundgren (2019) kirjoittaa: “Feministisessä teorioidinnissa on kysymys valtavirralla näkymättömien tai marginaalisina pidettyjen todellisuuksien näkyväksi tekemisestä ja uusien todellisuuksien luonnostelemisesta luovan kielenkäytön ja käsitteellisten keksintöjen keinoin.” Tämä sitaatti toimii siltana feministisen tutkimuksen ja autoetnografian välillä. Autoetnografia tutkimusmenetelmänä sopii hyvin feministiseen tutkimukseen. Metodeina ne myös sivuavat toisiaan.

Autoetnografia on omaelämäkerrallinen tutkimusote, jossa tutkija käyttää omaa kokemustaan ja esimerkiksi niistä kirjoitettuja muistiinpanoja tutkimusaineistona (Uotinen 2014, 221). Autoetnografia on laadullinen tutkimusmenetelmä, jossa tutkimuksen aineistoa reflektoidaan suhteessa olemassa olevaan kulttuuriin. Etnografia pyrkii tutkimaan yhteisön tasolla ihmisiä kun taas autoetnografia tutkii yksilön kokemuksia ja tuntemuksia. (Ryynänen, Rannikko, & Hakoköngäs 2021, 58)

Autoetnografia muodostuu kreikan sanoista *graphein* eli kirjoittaa ja *autós* eli itse ja *ethnos* eli kansa. Autoetnografian pyrkimyksenä on kuvata ja analysoida systemaattisesti tutkijan henkilökohtaisia kokemuksia sosiaalisten ja kulttuuristen ilmiöiden ymmärtämiseksi. Näin ollen autoetnografiaa voidaan sanoa sekä tutkimuksen tekemisen prosessiksi että sen lopputulokseksi. Autoetnografi on sekä tutkija, että tutkimuksen kohde. Eli se asettaa kyseenalaiseksi perinteisempiä käsityksiä tieteellisen tutkimuksen oikeellisuudesta. (Puusa, Juuti, & Aaltio 2020, 283)

Autoetnografian avulla pystyy tutkimaan vaiettuja tai vaiennettuja, traumaattisia tai muuten ihmisyyttä ravistelevia kokemuksia. Autoetnografinen tutkimusote piirtää hienovaraisesti mutta tarkasti näkyviin asioita, joita ei ole ehkä aiemmin uskallettu katsoa tai joita ei ole pidetty mainitsemisen arvoisena. Autoetnografiaa on hyödynnetty muun muassa rodullistettujen vähemmistöjen, naisten, vammaisten, tai seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen tutkimiseen. Näitä asioita tutkimalla voidaan tuottaa uudenlaista merkityksellistä tietoa, jota voi olla melkein mahdotonta saada muilla menetelmillä. Henkilökohtaisen kautta päästään kiinni poliittisiksi ymmärrettyihin kokemuksiin yhteiskunnallisesta sorrosta. (Puusa, Juuti, & Aaltio, 2020; Ryynänen, Rannikko, & Hakoköngäs 2021)

Autoetnografia tutkimusmenetelmänä edellyttää hyvää teoriapohjaa havainnoille. Tällä tarkoitetaan sitä, että tutkija tunnistaa oman käsityksensä ilmiöstä, minkälaisia merkityksiä tutkittavalle ilmiölle annetaan tai millaisia välineitä tutkija valitsee käyttää. Nämä kaikki vaikuttavat tutkimustuloksiin. Kaikki tieto on siinä mielessä subjektiivista, että tutkija tutkii valitsemastaan tutkimusasetelmasta oman ymmärryksensä kautta. (Tuomi, Sarajärvi & Tammi 2018)

Koska aineistoa analysoidaan ja reflektoidaan suhteessa vallitsevaan kulttuuriin, tulee tutkijan tunnistaa ja määritellä oma ja mahdollisten muiden positio huolellisesti. Sosiaalinen maailma on monitulkintainen, joten ei voi olla olemassa absoluuttisia totuuksia. Autoetnografiassa tutkijan on otettava tutkimustyön eettiset kysymykset vakavasti. (Puusa, Juuti, & Aaltio 2020, 283).

Feministinen autoetnografia tunnistaa tutkijan position, maailmankuvan ja kulttuurin vaikutuksen tutkimuksen näkökulmaan sekä myös tutkittavaan aiheeseen mahdollisesti liittyvät valta-asetelmat, kulttuuriin, sukupuoliin tai etnisyyteen liittyvät tasot. Feministisen autoetnografiassa tärkeäksi nousee subjektiivisuus, kokemuksellisen tiedon arvo ja suhde yhteiskuntaan ja kulttuuriin.

Feminismi merkitsee minulle tilaa olla ja valita juuri niitä asioita mitä itse haluaa. Se on olemassa olevien rakenteiden tiedostamista ja niiden haittojen minimoimista. Se on pyrkimystä luoda tilaa olla ja valita jokaiselle, tasavertaisuutta ja vapautumista oletetuista sukupuolirooleista.

Feminististä autoetnografiaa voisi soveltaa monipuolisesti eri aloilla ja eri tyyppisten aiheiden parissa. Parhaiten se soveltuu aiheisiin, jossa henkilökohtainen kokemus kytkeytyy yhteiskunnallisiin rakenteisiin, sukupuoleen, valtaan ja identiteettiin. Tutkimusmenetelmän avulla kuullaan yksilöä, mutta samalla kriittinen analyysi kytkee kokemuksen vallitsevaan kulttuuriin ja sen rakenteisiin. Feministisen teorian parissa puhutaan toiseudesta tai tavasta tehdä *toisin*. Feministinen autoetnografia sopii tutkimusotteena esimerkiksi toiseuden sanallistamiseen.

Jos en tekisi tutkimusta tästä aiheesta, saattaisin soveltaa tapaa vaikka kehollisuuden ja normien tai identiteetin ja sosiaalisen elämän kysymysten parissa. Toisaalta myös sukupuolen, työelämän ja vallan kenttä ristiriitoinen kiinnostaa. Tunnettyö ja tunnettyöskentely saattaisi myös tarjota mielenkiintoista tutkittavaa tällä metodilla.

3.3. Sielun kieli

Sielun kieli liittyy hiljaisen tiedon käsitteen kanssa. Sielun kieli on hiljaista tietoa. Sielun kieli on haastava määrittellä, koska se ilmenee jokaisella henkilökohtaisella tavalla. Määrittelen sielun kielen taiteelliseksi ilmaisuksi ja/tai sanattomaksi kommunikoinniksi, joka tulee suoraan sielusta eli ohittaa mielen rajoitteet ja pyrkimykset. Se on sisältä syntyvää, ei ulkoisia normeja tai ihanteita noudattelevaa. Se on lähellä intuitiota, mutta selkeästi laajempi. Intuition voisi kuvata hiljaisena nyökkäyksenä tai pienenä tönäisyinä. Sielun kieli juttelee ja kertoo tarinoita.

Hiljainen tieto alunperin unkarilaisen Michael Polanyin luoma filosofinen käsite *tactic knowledge*. Suomennettuna siitä on käytetty termiä hiljainen tieto. Polanyi sanoo hiljaisen tiedon olevan kaiken tietämisen perusta. Hiljainen tieto tarkoittaa sellaista tietoa, joka on kokoajan läsnä ihmisissä ja heidän elämässään vaikka sitä ei voida ilmaista tai muotoilla. (Polanyi 1983, 4)

Hiljainen tieto eroaa ekspliittisen eli esimerkiksi matemaattisten kaavojen tai mitattavan tiedon laadusta sillä, että sitä on haastavaa sanallistaa ja määrittellä. Sen ymmärtäminen käytännössä on helpompaa kuin määrittely. Vanha Zen mestarien sanonta "Se on sormi, joka osoittaa kuuta" kuvaa hyvin hiljaisen tiedon luonnetta (Kaplinski 1982, 135). Se on aina läsnä, mutta ei välttämättä näkyvillä. Hiljaista tietoa siirtyy paljon sukupolvelta toiselle esimerkiksi käsitöiden, muun käsillä tehtävän työn kuten kodin hoidon, hoivan, rakentamisen, korjaamisen tai vaikka kalastamisen yhteydessä.

Hannele Koivunen on tutkinut ja sanallistanut hiljaista tietoa. Koivunen määrittelee hiljaiseen tietoon sisältyvän kaiken geneettisen, ruumiillisen, intuitiivisen, myyttisen, arkkityyppisen ja kokemusperäisen tiedon. Hiljainen tieto on siis tietoa, jota ei voida ilmaista verbaalisin käsittein. Se on käsien taitoa, ihon tietoa ja aivojen syvien kerrosten tietoa. Se on kaikkea muuta tietoa meissä, kuin sitä miljoonasosaa jota tietoinen mieli ymmärtää ja muistaa. (Koivunen 2000, 78-79)

Ihmiset tarvitsevat kieltä kommunikoidakseen toistensa kanssa. Kieli syntyy, kehittyy ja säilyy hiljaisen tiedon ansiosta, vaikka se määritelläänkin ei-verbaalisen alueen ulkopuolelle. Ihmisten kokemukset voi jakaa yhteisen kielen kautta. Kokemusta ei voi itsessään siirtää suoraan toiselle, vaan se jaetaan aina yhteisen kielen filtterin läpi. Tämä filtti tai Koivusen mukaan kielen arkeologia koostuu kielen tai sanojen aiemmista merkityksistä, kerrostumista ja käyttötavoista. Nämäkin perustuvat hiljaiseen tietoon. (Koivunen 2000, 80)

Myös työelämän kontekstissa hiljaista tietoa on tutkittu ja onkin huomattu, että esimerkiksi ammattitaitoon ja arkiseen tekemiseen työpaikoilla liittyy paljon hiljaista tietoa. Esimerkiksi **Juha Kurtin** väitöskirja käsittelee hiljaista tietoa ja työssä oppimista röntgenhoitajien työyhteisössä.

Tieteen termipankki (2025) määrittelee sanan *kieli* ihmisyyhteisön luonnolliseksi (verbaaliseksi) viestintäjärjestelmäksi, joka toteutuu esimerkiksi puhumalla, kirjoittamalla ja viittomalla. Se voi olla myös jonkin tietyn yhteisön tai ryhmän, yleensä kansakunnan yhteinen ilmaisuväline, joka eroaa muista vastaavista. Se voi olla myös nonverbaali tai keinotekoisesti luotu symbolijärjestelmä kuten esimerkiksi ohjelmointikieli tai matematiikan kieli. Kieli mahdollistaa kommunikoinnin ja merkitysten välittämisen kulttuurisessa kontekstissa. (Tieteen termipankki 2025)

Kielen määritelmä ihmisen näkökulmasta on suppea, koska luonnossa on paljon elämää ja eliöitä, joista ihmiset eivät tiedä mitään. Kieli voi olla myös eläinten tai eliöiden välistä kommunikaatiota. Nykytiedon valossa myös puut kommunikoivat toistensa kanssa, joten puillakin on oma kieli. Kieli voi olla myös sydäimestä sydämeen välittyvää nonverbaalista informaatiota.

4. Aineisto

Tämän tutkielman aineisto koostuu tekstiilitaideteoksesta ja päiväkirjatyypisistä muistiinpanoista, joita olen kirjoittanut prosessin aikana. Olen kirjoittanut ensimmäiset muistiinpanot maaliskuussa 2023 eli reilu kaksi vuotta taaksepäin tämän tutkielman valmistumista. Viimeisimmät muistiinpanot ajoittuvat kevääseen 2025 jolloin samalla myös analysoin aineistoa.

Vuoden 2023 alussa olen toipumassa sydänsurusta ja keikun loppuunpalamisen rajalla. Haastava ajanjakso saa minut tutkimaan ja käsittelemään tarkemmin lapsuuttani, kiintymyssuhdemallejani ja kysymään rehellisesti itseltäni mitä minä tarvitsen juuri nyt. Mylläsin koko elämäni perustukset, siivosin komerot ja rakensin pikkuhiljaa tilalle kestäväää ja itseäni kohtaan lempeää ja rakastavaa elämäntapaa. Huhtikuussa 2024 kirjoitettu muistiinpano kiteyttää lyhyesti matkaa.

Loin itselleni turvaverkon. Jokainen nauha jonka nidoin kiinni kertoi tarinansa. Vahvisti. Tukeutui toisiin. Kaikki alkaa näyttäytyä kokonaisuutena. Tämä on ollut matka minuksi. Loin itselleni turvaverkon. Kasasin sen heiluviin ja haparoiviin kehyksiin, joka punoksien avulla pysyykin kasassa.

*Itkin monta iltaa. Olin rikki. Vihainen. Kaikesta siitä mistä olin jäänyt paitsi. Mutta myös itselleni vihainen koska olin antanut sen tapahtua. Lupasin itselleni, että ei enää. En enää anna rajojeni yli kävellä. Pidän huolta itsestäni parhaalla mahdollisella tavalla. Hellin itseäni. Hoivaan. Parannan. Jokaisen haavan suojaan hellästi, jotta se saa parantua rauhassa. Olen nyt itseni puolella. Päästän lähelleni vain ihmisiä, jotka arvostavat ja kunnioittavat. Pitävät hyvänä, hellivät ja hoivaavat. Annan itselleni aika parantua. Kirjoitin jääkaapin oveen muistilapulle
NOURISH. (Tpk 21.4.2024)*

Kävin matkan aikana ison itsenäistymisen, luopumisen ja kasvun prosessin, jossa kokosin itseni pala palalta takaisin ehjäksi ja toimivaksi kokonaiseksi persoonaksi eli omaksi itsekseeni. Prosessin lopuksi huomasin luoneeni itse itselleni kantavan turvaverkon.

Turvaverkko tuli näkyviin fyysisenä tekstiilitaideteokseen jonka tein maaliskuussa 2024. Opin prosessin myötä pysymään itse itseni puolella, sen sijaan että antaisin muiden ihmisten päättää puolestani ja ajaa tarpeineen ylitseni. Annoin itselleni tilaa ja luvan olla mukautumatta kulttuurin ja ympäristön luomaan paineeseen olla jotain muuta.

Kuvasin prosessin aikana huhtikuussa 2023 myös omakuvista koostuvan kuvaeseen, mutta en halunnut sittenkään käyttää sitä aineistona. Kuvat ja niiden tekeminen on tärkeä osa prosessia, koska kuvien hylkääminen johdatti minut lopullisen teoksen pariin. Päätin rajata kuvat ja niihin liittyvän prosessin aineiston ja syvemmän käsittelyn ulkopuolelle pitääkseni koko tutkielman rakenteen johdonmukaisempaan.

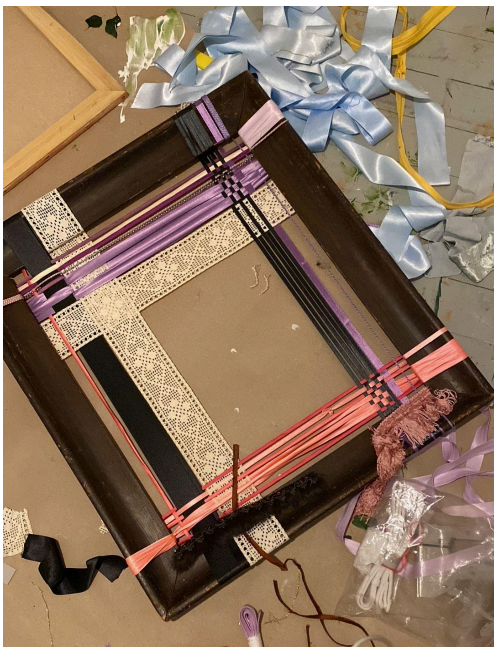
Pohdin prosessin pyörteissä paljon juuriani ja sitä maailmaa missä kasvoin ja maailmankuvaa mikä minulle opetettiin. Vietin lapsuuteni vanhoillislestadiolaisen yhteisön piirissä. Erosin yhteisöstä 23-vuotiaana. Tämä kokemus näkyy teksteissä ja nousee esiin erityisesti naiseuteen ja siihen kohdistuvien odotusten ja asenteiden kohdalla.

Tiukahkon vanhoillisen yhteisön vaikutuksista irtaantuminen ja minäkuvan sekä identiteetin rakentuminen on pitkä prosessi. Vaikka olin käsitelty ja rakentanut maailmankuvaani uudelleen jo aiemmin tässä prosessissa määrittelen omat rajani kehoni kautta ja annan lopulta vihdoinkin itselleni luvan ottaa rohkeasti tilan haltuun ja kasvaa niin isoksi ja näyttäväksi persoonaksi kuin olen tarkoitettu.

Valitsin teoksen pohjaksi kotoa löytyneet vanhat massiiviset, jopa ylväät, tumman ruskeaksi petsatut puukehykset. Kehykset olivat unohtuneet kaapin päälle käyttämättöminä, kunnes löysin ne tätä teosta varten. Kehykset ovat vanhat, huolellisesti tehdyt ja pienillä nauloilla kasatut. Aika on tehnyt tehtävänsä ja liitokset olivat löystyneet ja haurastuneet.

Tämä kyseinen teos oli ehkä pitkäänkin muhinut alitajunnassani, koska löytäessäni kehykset, tiesin heti, mitä aion tehdä ja aloin hommiin. Käsityöihmisenä minulle oli kertynyt matkan varrelta iso kasa erilaisia materiaaleja, joista olen valinnut sopivia tarpeisiini. Lisäksi olin hiljattain saanut lahjoituksena valtavasti erilaisia nauhoja, ketjuja, helmiä, tyllejä ja muita materiaaleja. Kaikki käytetyt materiaalit löytyivät omista kokoelmistani.

Kuva 1. Havainnollistaa miten nidoin erilaisia materiaaleja lomittain kehykseen niin, että ne alkoivat muodostaa kudotun näköistä pintaa. Valitsin materiaaleja intuitiivisesti ja sovittelin ne yhteen kiinnostavaksi visuaaliseksi kokonaisuudeksi. Kuvassa 2. Näkyy teoksen pinta ja kokonaisuus ennen viimeistelyä. Vuoden 2025 keväällä viimeistelin teoksen laittamalla siihen pienen nukken, lohikäärmeen tapaisen pienen siivekkään muovieläimen ja pienen henkarin.

Kuva 1. Tekstiilitaideteos alkuvaiheessa. Kuva 2. Teoksen pinta ennen nukkea.

Teoksessa on käytetty paljon erilaisia materiaaleja kuten eri levyisiä silkki- ja samettinauhoja, puuvillanauhoja, tekonahkaisia vöitä solkineen, käsin virkattua pitsiä ja juhlapukujen ylijääneitä olkaimia. Mukana on myös metallista ketjua ja vetoketjua. Materiaalit on nidottu teoksen taakse. Osa nauhoista on kiedottu kehyspuun ympärille.

Kuvassa 3. Näkyy pinnan päälle asetettujen elementtien suhteet toisiinsa. Katsellessani teoksen pelkkää pintaa tuntui, että siitä puuttuu jotain. Pohdin miten asettaisin teoksen esille. Tajusin, että haluan laittaa siihen päälle jonkun lepäämään. Olin sillä hetkellä lapsuudenkodissani ja päätin kurkistaa lelukaappiin. Löysin sieltä vanhan nuken, jolle puin vaatteet päälle. Nukella ei ole kasvoja, koska ne saa leikkijä itse meikata.

Kaivellessani laatikoista nukelle vaatteita huomioni kiinnittyi pieneen valkoiseen henkariin. Kiinnitin sen teokseen roikkumaan metallinauhaan. Käteeni tipahti myös vihreä, pieni siivellinen olio. Se muistutti lohikäärmettä, joka ilmestyy minulle usein meditoidessani. Se tuntui kuuluvan teokseen, joten otin sen mukaan. Laitoin nukelle vielä kultaista lankaa käsiin. Avaan Aineiston analysointi -luvun yhteydessä lisää näiden elementtien merkityksestä.

Kuva 3. Lähikuva teoksesta.
kokonaisuudessaan.

Kuva 4. Tekstiilitaideteos

Kuvassa 3. näkyy tarkemmin, että nukella on pinkki tukka, jossa on liiloja raitoja. Se on kiinnitetty taakse poninhännälle. Nuken päässä on virkattu hattu, joka muodostaa pään ympärille valkoisen kehyksen. Nukelle on puettu musta toppi ja mesh-kankaasta tehty hame. Sen päällä on muhkea villatakki, joka on solmittu vyötäröltä. Jalassa on rouheat,

korolliset bootsit. Kuvasta katsoen nuken vasemmassa kädessä on keltainen ranneke. Nuken käsissä on kullanväristä narua. Hieman nuken pään yläpuolella vasemmalla on vihreä siivellinen lohikäärmettä muistuttava eläin. Nuken pään yläpuolella viistosti oikealla roikkuu valkoinen pieni muovihenkari metallinyörissä.

Kuvassa 4. Tekstiilitaideteos näkyy kokonaisuudessaan. Nukke asettuu teoksen vasemmalle reunalle. Se seisoo metallisen soljen päällä, joka on kullanvärisessä vyössä. Nuken alla kulkee pystysuuntaan valkoinen, käsin virkattu, puuvillainen pitsinauha. Nauha kulkee myös vaakasuuntaisesti juuri nuken pään yläpuolella. Teoksen oikealla laidalla kulkee kaksi eri värisistä palasista koottua vyötä, joiden soljet muodostavat mielenkiintoisen jännitteen. Oikeaan reunaan on myös punottu kapeaa silkkinauhaa, joka muodostaa pienempää neliömäistä pintaa verrattuna teoksen vasempaan puoleen.

Kokonaisuudessa riittää paljon katsottavaa ja tutkittavaa. Jokainen materiaali muodostaa omanlaisensa suhteen viereiseen. Osa materiaalien leikkauspintoista muodostaa ristiriitoja, eivätkä kaikki yksittäiset sävyt ja materiaalit sovi yhteen. Silti kokonaisuudessa näkyy tietynlainen harmonia. Nuken asun kaikki värit toistuvat taustassa lukuun ottamatta kenkien sähkönsinisiä solkia.

5. And she`ll find her own sweet way | Aineiston analysointi

Tässä luvussa analysoin aineistoa. Pohdin ensin tekstiilitaideteoksen käsillä tekemisen prosessia ja sen jälkeen kirjoittamiani tutkimuspäiväkirjoja ja niiden teemoja. Aineistosta nousee kolme tärkeää teemaa: kehollisuus, valta omaan elämään ja näkyväksi tuleminen. Tutkimuskysymyksenä on: *Miten sielun kieli ilmenee tekstiilitaideteoksessa?*

Yksi kantavista teemoista työssä on kehollisuus. Kehollisuus ja kehoysteys nousee esiin päiväkirjamaisten muistiinpanojen lisäksi teoksen toteutuksessa. Kehollisuus tekee tutkielmasta juurevan, koska siihen liittyy vahvasti perimä ja kasvualusta. Keho on myös se instrumentti, jolla koemme ja elämme. Taiteen tekeminen ja erilaisten asioiden luominen on ollut aina osa minua. Olen perinyt sen kummaltakin puolelta suvusta. Identiteetin ja minäkuvan rakentaminen ei tapahdu tyhjiössä, vaan siihen vaikuttaa merkittävästi ympäristö ja ympärillä olevat ihmiset.

Taiteen tekeminen ja käsillä työskenteleminen vie minut syvälle meditatiiviseen tilaan. Kun keskityn tekemiseen ajantaju katoaa. Käsien avulla mieli ja sydän pääsee työstämään niitä asioita, joiden luokse sanat eivät yllä. Kun kädet saavat keskittyä tekemiseen, saa aivot tilaa ajatusten kuljeskella omiaan oivaltamassa ja tutkimassa. Tai keskittyä vain seuraavaan liikkeeseen, materiaalin tuntuun, työkalun ääneen tai ihan vain olla hetken levossa ja läsnä.

Käsillä tehdessä mieli rauhoittuu, ajatukset asettuu ja syke laskee. Syvä keskittyminen valtaa koko kehon. Tämä tila saattaa keskeytyksettä kestää tunteja. Tätä työtä tehdessä flow-tila ohitti hankalat työasennot lattialla ja kehon väsymisen. Se ohitti myös näläntunteen tai unentarpeen. Kaikki nauhat ja materiaalit ikään kuin asettui paikoilleen luonnostaan. Ihan kuin ne olisivat jo pitkään odottaneet pääsevänsä oikeaan paikkaan. Voisinkin sanoa, että taiteen kautta tuo aina palasen sieluaan näkyviin. Taide on sielun kieli. Se on auttanut minua käsittelemään ja kanavoimaan erilaisia tunnetiloja ja kokemuksia elämän eri vaiheissa.

Kaivoin materiaalit esille ja etsin nitojan. Ilokseni huomasin, että nauhat jotka edellisessä elämässä olivat olleet pukujen olkaimia olivat juuri sopivan pituisia kehykseen. Aloin nitoa ja solmia nauhoja kehyksiin ja pujottelin nauhat niin, että pinnasta muodostui verkkomainen kudus. Asettelin värejä ja materiaaleja rinnakkain intuitiivisesti ja annoin työn johdattaa tekijäänsä eteenpäin. Löysin kaikki materiaalit omista kokoelmistani.

Kaikkien materiaalien löytymisen omasta takaa voisi tulkita sielun kielen kautta niin, että meissä ja meillä itsellä on jo se kaikki mitä tarvitsemme. Valtavan runsauden näkemiseen tarvitsee vain avoimet silmät. On eri asia katsoa kuin nähdä. Eli oman potentiaalin ja voiman luokse saa ja voi itse löytää. Joskus siihen voi tarvita hellää tönäystä, tai vähän isompaakin pysäytystä, mutta se kaikki on jo olemassa meissä. On ollut aina. Taitoja voi ja pitääkin aina kehittää, mutta kaiken lähde on aina olemassa.

Yksittäisten materiaalien voisi tulkita olevan muistoja, kokemuksia ja esimerkiksi luonteenpiirteitä ja muita ominaisuuksia mitkä muodostavat yhdessä ainutlaatuisen kokoelman, juuri minut. Niiden asettelu ja käyttäminen suhteessa toisiinsa voisi kuvastaa näiden ominaisuuksien aktiivista löytämistä ja käyttöön valjastamista. Paras lopputulos tulee kun yhdistää parhaita puolia toisiinsa ja saa ne toimimaan keskenään. Näiden matkan varrella kerättyjen kokemusten, tunteiden ja ominaisuuksien tutkimisen ja yhdistelyn voisi nähdä olevan jollain tavalla itseä hoitavaa ja parantavaa tekemistä. Varsinkin jos siihen löytää myötätuntoisen ja rakkaudellisen katseen.

Ammatillisesta näkökulmasta tämä voisi tarkoittaa itseensä tutustumista syvätasolla eli omien ominaisuuksien tunnistamista arvottamatta niitä. Kun tietää miten reagoi erilaisissa tilanteissa, on helpompaa kehittää keinoja tukea itse itseään. Mitä paremmin tuntee omat ominaisuutensa, sitä helpompaa ne on sanallistaa ja valjastaa käyttöön. Omaan osaamista on myös helpompaa markkinoida ja myydä kun tietää mitä myy.

Kirjoitan alempana tutkimuspäiväkirjassa tunteista, jotka liittyivät paranemisprosessiin. Pinnan alle pitkään painettujen tunteiden tunteminen ja käsittely ei ollut helppoa, mutta löysin lopulta tavan kannatella itseäni niiden keskellä. Tiesin, että en pääse eteenpäin jos

väistän tunteiden tuntemisen, joten otin ne rohkeasti vastaan vaikka ne olivat todella kokonaisvaltaisia ja tuntuivat riepottelevan perustukset juuriltaan. Huomasin nopeasti tunteiden laantuvan ja menevän ohi kun annoin myrskyn nousta. Se toi toivoa, että työtä kannattaa tehdä. Yksittäisinä nauhat ja nyörit eivät jaksakaan kannatella kaikkea, mutta niiden oikeanlainen yhdisteleminen luo kestävän, mutta joustavan rakennelman, jonka päällä voi vaikka hengähtää.

Loin itselleni turvaverkon. Jokainen nauha jonka nidoisin kiinni kertoi tarinansa. Vahvisti. Tukeutui toisiin.

Kaikki alkaa näyttäytyä kokonaisuutena. Tämä on ollut matka minuksi. Loin itselleni turvaverkon. Kasasin sen heiluviin ja haparoiviin kehyksiin, joka punoksien avulla pysyykin kasassa.

Itkin monta iltaa. Olin rikki. Vihainen. Kaikesta siitä mistä olin jäänyt paitsi. Mutta myös itselleni vihainen koska olin antanut sen tapahtua. Lupasin itselleni, että ei enää. En enää anna rajojeni yli kävellä. Pidän huolta itsestäni parhaalla mahdollisella tavalla. Hellin itseäni. Hoivaan. Parannan. Jokaisen haavan suojaan hellästi, jotta se saa parantua rauhassa. Olen nyt itseni puolella. Päästän lähelleni vain ihmisiä, jotka arvostavat ja kunnioittavat. Pitävät hyvänä, hellivät ja hoivaavat. Annan itselleni aika parantua. Kirjoitin jääkaapin oveen muistilapulle NOURISH. (Tpk 21.4.2024)

Ja mä itken. Itken niitä kaikkia suruja, joita en oo itkenyt, niitä suruja jotka ei oo mun. Niitä taakkoja, jotka ei oo mun mutta ne kulkee mun harteilla. Ja mä mietin niitä vuosia kun en tuntenut mun kehoa. En tiennyt miltä se tuntuu, en tiennyt että se yhteys on poikki. Mietin sitä, kun opin tuntemaan kaikilla aisteilla. Opettelin hiljalleen hyväksymään, hoivaamaan, rakastamaan, hellimään ja hyväilemään. En tiennyt miten paljon iholla voi tuntea, aistia ja vaistota. (Tpk 10.3.2023)

Suru humahtaa mun yli mut samalla tulee helpotus. Helpotus siitä et päätin päättää itse. Uskalsin. Koska en nähnyt enää muuta vaihtoehtoa. Otin oikeuden itselleni, mikä olisi kuulunut saada jo syntyessä. Mulla on lupa ja oikeus päättää itse mun omasta kehosta. (Tpk 10.3.2023)

Kirjoitan tutkimuspäiväkirjassa luoneeni itselleni turvaverkon. Kehysten voisi ajatella olevan juuret eli kodin perustukset ja seinät. Ne voisi ajatella edustavan maskuliinista turvaa. Jotain konkreettista ja jotain mikä säilyy aina vaikka ulkoiset olosuhteet vaihtelisivat tai tunnemylläkät riepottelisivat. Tämän teoksen kohdalla vanhat kehukset tuovat juurevuutta. Ne muistuttavat sukupolvien jatkumosta. Meitä on ollut täällä muitakin, on olemassa muutakin kun tämä hetki ja nämä tunteet. On olemassa kokonaisia aikaisempia elämiä ja niistäkin on selvitty.

Janosin tulla näkyväksi itselleni. Olla olemassa. Kasvaa täyteen potentiaaliini. Lopettaa itseni pienentämisen ja näkymättömäksi tekeytymisen. (Tpk 21.4.2024)

Mitä enemmän nauhoja nidoin ja solmin, sitä enemmän kehys sai tukea. Jokainen yksittäinen säie tukeutuu toisiinsa ja yhdessä ne muodostavat vahvan verkon. Materiaalit muodostavat mielenkiintoisia suhteita toisiinsa, kun ne pujottelevat toistensa vierestä, alta ja päältä. Jokainen yksittäinen materiaali ei välttämättä ole kaunis, mutta yhdessä ne muodostavat harmonisen pinnan. Tämän voisi ajatella olevan vertauskuva itsestä löytyvistä ominaisuuksista, joista kaikki eivät ole miellyttäviä tai kauniita mutta ne kuuluvat silti olennaisena osana pakettiin.

Näitä omasta mielestä ehkä rosoisia ominaisuuksia ei ole tarkoitus muuttaa tai kiillottaa kauniimmaksi. Ne saa olla mukana sellaisenaan, mutta on tärkeää oppia olemaan sovussa niiden kanssa. Tietoisen mielen kautta voi valita minkä ominaisuuksien antaa vaikuttaa eniten. Tosin se vaatii joskus pitkääkin työskentelyä tunnistamisen ja harjoittelun parissa. Omien tunteiden, ominaisuuksien, luonteenpiirteiden ja tarpeiden tunnistaminen johtaa kaikki näkyväksi tulemisen kokemukseen. Olennaista on myös saada peilata tätä kaikkea jonkun toisen ihmisen hyväksyvän katseen ja läsnäolon kautta.

Oon epäreilun kriittinen itseäni kohtaan. Ne kipeät kohdat on siellä syystä. Se ei ole kenenkään vika. Se on selviytymismekanismi. Olen tarvinnut sitä. Pieni minä on tarvinnut sitä. Nyt alan olla siinä kohdassa, että voin alkaa purkaa sitä selviytymistä. Opetella olemaan ja elämään uudella tavalla. Vapaudessa ja luottaen. Luoden turvaa itse itselleni. Tukeutuen muihin ihmisiin. Päästää lähelle. Se on upeaa, ihan mahtavaa mutta saatanan pelottavaa. Tiedän, että olen jo pitkällä. (Tpk 9.6.2023)

Aidosti näkyväksi tuleminen edellyttää myös omien ei niin imartelevien ominaisuuksien näkemistä ja niiden jonkin tasoista hyväksymistä. Tätä kutsutaan joskus varjoksi. Jos ei uskalla katsoa varjoaan, se tulee aina tielle ja estää näkyväksi tulemisen. Täyteen potentiaaliin kasvaminen edellyttää itsensä tuntemista kokonaisena, ei vain hyvien puolien kautta. Mitä kauemmas varjoaan yrittää paeta, sitä tiiviimmin se seuraa kintereillä.

Tässä vaiheessa voin itsekin jo myöntää etten voi hyvin. Tai olosuhteisiin ja kuljettuun matkaa suhteutettuna yllättävän hyvin. Mutta olen väsynyt ja kipeä. Kaipaen hoivaa ja hellyyttä, rentoutumista, liikettä ja rauhaa. Kipeiden kohtien silittelyä ja kireyksien avaamista hoitavan kosketuksen kautta. Kaipaen lempeää kosketusta ja läsnäoloa. Tiedän, että keho parantaa itse itsensä kun sille antaa oikeita asioita työn mahdollistamiseksi. Miksi se ei mielen tasolla toteudu?

En luota. En malta odottaa ja antaa tilaa. (Tpk 9.6.2023)

Tunteiden alla on piilossa toisia tunteita ja tarpeita. Mitä enemmän uskallan antaa itseni tuntea, sitä enemmän täyttymättömät tarpeet alkavat kertoa nimiään. Keho alkoi kertoa aitoja tarpeitaan. Samalla kun opettelin tunnistamaan näitä tarpeita, opettelin tietoisesti täyttämään niitä. Ratkaisukeskeisenä ihmisenä tiesin, että tässä ei ole kysymys vain satunnaisesta vellomisesta vaan tunteiden tunteminen ja päästäminen vapaaksi vapauttaa minutkin. Mitä enemmän työskentelin itseni kanssa, sitä pehmeämmäksi muutin. Oli helpompi ymmärtää myös muita ja hyväksyä enemmän ihmisyyttä.

Aloitin työn sisältä. Aloin hellimään kehoani. Hoivasin ja silittelin. Liikutin. Kuuntelin. Se alkoi kertoa tarinoita. Niistä kivuista, joita se kantoi vielä. Itkuista, jotka oli jäänyt itkemättä. Suruista, jotka olin lukinnut sisälleni. Häpeästä. Yksinäisyydestä. Pieni minä itki sisälläni lohduttomasti. Kaipasi syliä. Otin hänet syliin, enkä enää päästänyt irti. Hoivasin. Kuuntelin. Hoidin. Silitin. Rakastin.

Päivä päivältä valo alkoi palata. Ensin heijastuksina. Sitten suorina säteinä, pian kokonaisina päivinä pilvettömältä taivaalta. Annoin lapsen leikkiä. Katsoin häntä. Toin näkyväksi. Luovuus alkoi palata. Hetkeen keskittyminen. Kivien ihmettely. Kukkien keräily. Taivaan katselu. Haaveilu. Loputtomat kertomukset kuluneesta päivästä, jota kukaan ei ollut aiemmin kuunnellut. Selkäranka alkoi suoristua. Hymy palasi kasvoille. Silmiin syttyi taas se tuttu valo, joka niissä oli syntymästä asti loistanut. (Tpk 21.4.2024)

Vapautettujen tunteiden alta alkoi löytyä lempeää ja rakkaudellista suhtautumista itseeni. Olin osannut osoittaa tätä muille, mutta itselle se oli huomattavasti hankalampaa. Mitä enemmän tutkin uteliaasti tunteita ja ominaisuuksiani, sitä enemmän pystyin suhtautumaan kaikkeen rakkaudellisemmin. Oli helpompaa ymmärtää ja hyväksyä asioita, joiden juuret tietää. Mitä enemmän otin vastaan ja päästin irti, sitä enemmän pehmenin.

Entä jos hyväksyisin itseni tällaisena kun olen nyt tässä. Tekisi mieli sanoa kesken, mutta ei meistä voi tulla ikinä valmiita. Me voidaan saada asioita valmiiksi ja vaiheet voi seurata toisiaan. Ei ole olemassa täydellistä ja valmista ihmistä. Me ollaan kaikki kesken. Epätäydellisiä.

Se tuntuu radikaalilta. Nyt on näin. Olen tässä ja näin ja se on ok. Tiedän että on asioita joita haluaisin muuttaa ja joiden parissa työskennellä, mutta se ei määritä minua. Olen riittävä juuri tällaisena. Olen upea juuri

nyt. Olen upea ja matkalla. Aina. Riippumatta siitä mitä teen, olen, suoritan. Juuri tässä nyt.

Kuka olet ilman suorittamista? Kuka sä olet ilman rooleja? Jos et ole muita varten. (Tpk 9.6.2023)

Aloin tunnistaa tunnetaakan alta myös paremmin ympäristön ja kulttuurin luomaa painetta. Aloin erottamaan, että tämä kaikki ei ole minussa vaan minä olen suhteessa maailmaan. Jos maailma on kierossa, saattaa luulla, että itsekin on kierossa vaikka se ei olisi totta.

Mä mietin et miks naisen keho ei kuulu naiselle itselleen? Miksi muut määrittelee sen arvon, arvioi sitä, vertailee. Mä mietin mun munasarjoja joissa kypsyy munasoluja. Mä mietin sitä kun oon kehittynyt äitini kohdussa, munasolusta joka on ollut olemassa jo isoäitini sisällä. Mitä ne olosuhteet ja se ympäristö on koodannut meidän kehoihin? Mitä mun sisällä olevat munasolut kantaa? Mikä on niiden tarina? (Tpk 10.3.2023)

Luulin, että naisen elämä on kärsimystä ja luopumista. Kipeitä synnytyksiä, omasta itsestä luopumista. Kehoa, joka ei tunnu omalta. Kehoa, joka on jatkuvasti jonkun muun käytössä ja toisten tarpeita varten. Jatkovaa ruuan laittamista ja siivoamista. Jatkovaa väsymystä. Että ei ole olemassa omaa tilaa missä liikkua, hengittää, kuulla mitä sydän sanoo. (Tpk 10.3.2023)

Mä mietin niitä lapsia, joita en saanutkaan. Joista luovuin. Joista luovuin suojellakseni uutta elämää. Sitä hetkeä kun tiesin, että en voi jatkaa tätä samaa. En voi antaa vastasyntyneelle lahjaksi sitä hätää, pelkoa, turvattomuutta ja samaa hiljaisuutta ja häpeää, joka kulkee yli sukupolvien. En voisi opettaa näitä samoja arvoja, kun en edes itse allekirjoita niitä. En tuntenut itseäni, kehoani, mieltäni. Miten voisin olla vastuussa jostain toisesta. Miten voisin kasvattaa, helliä ja vaalia kun

tajusin, että koko mun maailmankuva on kiero. Asiat ei oo niin kun meille on opetettu. Ei oo ikinä ollutkaan. (Tpk 10.3.2023)

Kun olin tutkinut ja tuntenut riittävästi tunteitani, huomasin siirtyväni seuraavaan vaiheeseen, jossa energia virtasi vapaasti ja täytyin ilosta ja onnesta. Päästin sisäisen voimani vapauteen ja alla olevassa merkinnässä kanavoin sitä tanssin ja liikkeen kautta. Sisäinen pieni minä hykerteli onnessaan ja nautti elämästä täysillä.

Yhtäkkiä kesken tanssimisen olen mielikuvissani ja tajuan, että jokainen askel jonka astun raivaa tietä. Sekä minulle kauemmas siitä missä kasvoin. Mutta myös jokaiselle jälkeeni, joka etsii oman tiensä pois yhteisön paineesta. Löytää kotiin.

Kesken tanssin liikutun, koska koen olevani niin vapaa. Ja onnellinen. Ja ajattelen niitä 25 ensimmäistä vuotta, jotka vietin irrallaan kehostani. Olen luvannut keholleni, että en enää koskaan kiellä sitä tanssimasta. En enää ikinä.

Kun olen saanut tämä kanavan auki ja valtavan energialatauksen liikkumaan on sen sulkeminen ja pienentäminen vakava rike. Väkivaltaa. On väkivaltaa riistää toisilta yhteys kehoon, yhteys itseen ja omistusoikeus omaan kehoon. En anna sitä valtaa enää koskaan pois. Seison nyt itseni puolella soturinaisena. Olen löytänyt reitin kotiin. Tiedän, että vaikka harhailisin löydän lopulta aina kotiin, itseeni. Tiedän ja tunnen, että jokainen säie kannattelee minua. (Tpk 27.3.2025)

Laitoin napit korviin, verhot kiinni ja musat täysille ja annoin mennä. Liukenin meditatiiviseen tilaan, jossa mun keho vastasi musiikkiin ja johti mua. Päästin irti.

Mietin siinä tanssiessa, että ihan tajuton määrä energiaa on ollut pakattuna, painettuna alas ja kiellettyä. Kun sitä ei pääse purkamaan se kääntyy sisäänpäin ja tuhoaa. Tiesin jo varhain, että jos en pääse

vapauttamaan tätä kaikkea muutun hirviöksi ja eniten siitä kärsii mun läheiset. Ja pahinta etten siinä tilassa itse tiedä mitä aiheutan. Se oivallus oli ensimmäinen askel, joka johdatti mun reitin vapauteen.

Keho liikuttaa minua, heiluessa, hytkeyssä ja pyörittäessä tunnen kuinka jumit aukeavat, keho pyytää avaamaan. Pyrkii vapaaksi. Raivokkaasti ja samalla pehmeästi. Keskityn aistimaan. Sisällä velloo euforia. Olen niin onnellinen. Nautin siitä energiasta minkä saan purkaa. Nautin vapaudesta. Lihakset työskentelevät ja totuttelevat uudelleenliikkeeseen ja kuormaan. Hiljalleen pehmenevät ja päästävät irti.

Olen luvannut keholleni, että enää ei tarvitse hillitä, jos tanssittaa. Enää en leikkaa, hio ja katko palasia pois, jotta sopisin. Vaan kasvatan. Otan sen tilan jonka tarvin. Rohkeasti. Joka solulla.

Halaan itseäni tiukasti ja pyydän keholtani anteeksi jokaista niitä kertaa kun olen väkivalloin puskenut väärään paikkaan ja mahduttanut itseäni ahtaisiin lokeroihin. Kiitän kehoani jokaisesta päivästä, jokaisesta askeleesta, jokaisesta henkäyksestä. Kiitän kehoani vahvuudesta, voimasta, sitkeydestä ja sinnikkyydestä. Kiitän kehoani jokaisesta aistimuksesta. Kiitän kehoani suojasta. Myös herkistyneestä suojamekanismista. Kiitos panssarista, kiitos avautumisesta ja antautumisesta. Kiitos vastaanottamisesta. Kiitos hengestä, jota kannat. Ilman sinua ei olisi minua.

Olen kiitollinen itselleni, että johdatin minut vapauteen. Kiitos minä. Ilman ihania ystäviäni en olisi siihen ehkä kyennyt. (Tpk 15.3.2025)

Valta omaan elämään on yksi kantavista teemoista läpi aineiston. Tämän aineiston kautta se mielestäni välittyy hienovaraisesti koko matkan varrella. Joitain vuosia ennen aineiston kirjoittamista olin tehnyt ison päätöksen jättää taakseni yhteisö, jossa olin kasvanut. En allekirjoittanut yhteisön normeja ja maailmankuvaa.

Melkein koko sosiaalinen ympäristöni muuttui päätöksen myötä. Yhtäkkiä olin vapaa ja monien isojen kysymysten äärellä. Kuka oikeastaan olen? Mitä ajattelen mistäkin? Millainen on maailmankuvani sen ulkopuolella, mitä minulle on opetettu? Mistä pidän ja mistä en? Mitä haluan kokeilla? Mistä haluan pysyä kaukana?

Tutkielman aineisto on kirjoitettu kun olin etsinyt jollain tasolla tyydyttävät vastaukset kysymyksiin. Koin enimmäkseen tuntevani itseni, mutta syvällä oli vielä tuntemattomia vesiä, jotka vaikuttivat päätöksiini alitajuisesti. Koin jollain tavalla putoavani läpi kehittelemistäni rakenteista ja raameista.

Myöhemmin ajanjaksoa katsellessa huomaan, että aiemmat raamit olivatkin oikeasti liian pienet minulle. Ne puristivat kasaan ja pakottivat tietylle reitille, koska en uskaltanut päästää irti. Vapauden voi ottaa vastaan vain päästämällä irti kaikesta. Onneksi uskalsin pudota ja antaa mennä. Raamit, joka rakensin uudelleen kannattelevat kasaan puristamisen sijaan. Ne mahdollistavat kasvun kaikkiin suuntiin. Voin itse päättää mihin suuntaan ja miten haluan kasvaa. Sitä tarkoittaa valta omaan elämään.

Sielun kieli voi näyttäytyä myös symbolien keinoin. Vaikka symboleilla on pitkä perinne ja osalla niistä vakiintuneet merkitykset on sielun kielen symbolit jokaiselle henkilökohtaisia. Tässä teoksessa symboleiksi voisi tulkita teokseen loppuvaiheessa lisätyt objektit.

Lisäsin teokseen loppuvaiheessa lapsuudenkotini lelukaapista löytyvän nukken, pienen siivellisen olion ja henkarin. Pukiessani nukkea valitsin sille vaatteiksi pienen topin ja pienen hameen. Niiden päälle puin ison takin, jossa on muhkea karvareunus. Kiinnitin päähän valkoisen hatun ja jätin hiukset taakse poninhännälle.

Uskonnollisen yhteisön piirissä kasvaessa olin tottunut pukeutumaan vaatimattomasti, joten juuri näiden vaatteiden voisi tulkita symboloivan feminiinistä osin piilotettua voimaa. Iso takki sulkee suojaansa feminiinisyyttä, seksikkyyttä ja leikkisyyttä ilmaisevan kokonaisuuden. Isot bootsit tuovat varmuutta ja rohkeutta askeliin ja vievät juuri sinne mihin milloinkin tarvii.

Päähän kiinnitetty vaalea hattu luo pään ympärille valkoisen kehyksen. Sen voisi tulkita symboloivan henkistä ulottuvuutta hahmossa. Käsiin kiinnitetty kultalanka voisi kuvastaa luomisen kykyä ja voimaa joka virtaa vahvana. Sen asettaminen käsiin voisi kuvastaa käsien kautta tapahtumaa luomista ja konkreettista suunnan valitsemista. Voimme itse päättää mitä rakennamme.

Nuken pään vieressä oleva siivellinen lohikäärme putosi käteeni lelukaapista. En olisi kiinnittänyt siihen huomiota, jos se ei olisi tipahtanut pursuilevasta kaapista. Kun pidin sitä kädessäni, se toi mieleen meditoidessa usein näkemäni lohikäärmeen. Lohikäärme kulkee rinnallani ja pitää huolta, että olen turvassa. Halusin kiinnittää sen teokseen, konkertisoimaan, että emme ole koskaan yksin. Pieni valkoinen henkari pääsi teokseen symboloimaan ammattiani.

Nukke lepää turvaverkon päällä rauhassa, suojassa ja turvassa. Hän kehrää käsissään kultalankaa, eli hänelle on mikä tahansa mahdollista. Lohikäärme näyttää suuntaa, intohimo ja osaaminen vie eteenpäin. Turvaverkko muistuttaa juurista ja pitää jalat maassa, vaikka pää huitelisikin pilvissä.

Koko teoksen voisi tulkita olevan tutkielma siitä kuka olen, mistä minä koostun, mistä minä tulen. Teoksen konkreettisen käsillä tekemisen voisi ajatella symboloivan kysymystä millaista tarinaa haluan kertoa itsestäni? Miten haluan nähdä kokemukset, jotka ovat muovanneet minusta minut? Miten kerron millainen olen? Miten ilmaisen kuka olen?

Kysymykseen miten sielun kieli ilmenee tekstiilitaideteoksessa ei taida olla yhtä oikeaa vastausta, koska kielen muoto on niin moninainen. Tämän teoksen kohdalla voisin todeta käsieni ja silmiäni välisen yhteistyön toimineen kanavana sielun kielen ilmenemiselle. Jos kieltä ajattelisikin kirjoitettuna paperille, kädet ja silmät olisi tässä tapauksessa kynä joka piirtää. Vaikka teos on tehty osittain ilman tietoisuuden mielen läsnäoloa, tietoinen mieli on silti se joka vastaanottaa informaatiota ja kertoo tarinaa eteenpäin. Tietoinen mieli myös analysoi.

Sielun kielen voisi ajatella olevan tapa tai kanava ilmaista itseään. Luominen on feminiininen tapa olla. Tässä tapauksessa käsillä tekeminen toi näkyviin hiljaista tai jopa hiljennettyä tietoa siitä, miten olla ja elää naisena tässä maailmassa ja tässä ajassa. Käsien viisaus, käsien kautta kulkeva tieto tai kieli voi tuoda oikeasti näkyviin sellaista, jota ei mielen tasolla olisi osannut kuvitella. Jos olisin suunnitellut teoksen etukäteen ja tehnyt sen suunnitelman perusteella, siitä olisi tullut varmasti ihan erilainen.

Tässä prosessissa oli tärkeää antaa työn johdattaa tekijäänsä. En tiennyt alkaessani kirjoittaa muistiinpanoja mihin niitä lopulta käyttäisin. Koko tutkielman aihe on vaihdellut matkan aikana paljonkin, mutta en ole antanut sen häiritä määräänsä enempää. Luotin siihen, että taiteellista prosessia ei voi välttämättä etukäteen ennustaa. Pysin luottamaan ja luotinkin prosessiin. Uskoin oman ääneni merkitykseen, kun sen olin päättänyt tuoda julki.

Tarkastellessani koko taiteellista osuutta prosesseineen ja muistiinpanoineen esiin piirtyi ehkä tärkeimpänä omaäänisyys. Tutkimuksen tekemisen tapa on persoonallinen ja koen sen tekemisen vahvistaneen omaa ääntäni. Se on yksi autoetnografisen tutkimuksen tavoiteltavista lopputuloksista.

Laajemmassa kulttuurisessa kontekstissa aineisto on hyvä esimerkki siitä, että vaikka tuntuu myrskyjen ja maailmantilanteen heilauttavan koko pallon kumoon, on silti mahdollista löytää rauhaa ja syvää yhteyttä itseen ja muihin. Osaan ulkoisista olosuhteista ei voi vaikuttaa, joten keskittyminen siihen mihin voi vaikuttaa helpottaa hurjasti. Samoin oman sisäisen rauhan, turvan tunteen ja juurevuuden ylläpitäminen helpottaa oloa. Käsillä tekeminen rauhoittaa hermostoa ja auttaa keskittymään hetkeen. Siitä ei ole haittaa koskaan.

6. Smiling, dancing, everything is free | Päätäntä

Tutkielman tavoitteena oli vastata kysymykseen: *Miten sielun kieli ilmenee tekstiilitaideteoksessa*, sekä määritellä käsitteet *sielun kieli* ja *feministinen autoetnografia*. Tutkimusaineistona käytin tekemääni tekstiilitaideteosta ja siihen liittyvää syvällistä prosessia. Olin kirjoittanut prosessin aikana muistiinpanoja, joita analysoin sielun kieli käsitteen kautta. Tutkimuksen tarkoituksena ei ollut saada selville mikä on totta, vaan ennemminkin antaa ääni kokemukselle. Tutkielmani osoittaa, että sielun kieli ilmenee monenlaisilla tavoilla, eikä se edes välttämättä kaipaa tarkempaa määrittelyä. Tämä tutkielma toimii representaationa mitä sielun kieli voi olla.

Aineisto osoittaa, että sielun kieli on jotain mystistä, monitulkintaista ja monimerkityksellistä. Voi olla niin, että, jokainen on itse itsensä paras tulkitsija. Toisaalta kieliä voi oppia. Uskon, että samalle taajuudelle virittäytyneet voivat kuulla kielen suoraan sydäimestä sydämeen. Kokemuksen sanallistaminen vaikuttaa aina kokemuksen välittymiseen jollain tavalla. Sanat eivät koskaan välitä kaikkea.

Kaikesta huolimatta kokemusten sanallistaminen käsitteellistäminen on äärimmäisen tärkeää, koska se auttaa käsittelemään kokemuksia ja jakamaan niitä muiden kanssa. Emme ole täällä yksin, vaan kaikki yhdessä. Ihmisen perustarve on olla yhteydessä muihin.

Tutkielma tuntuu ajankohtaiselta, koska konservatiiviset arvot ja naisviha nostaa päätään kun maailman poliittinen tilanne on muuttunut epävakaammaksi. Uskon, että aito kuunteleminen, ei vain kuuleminen, on avain yhteyteen ja ymmärrykseen ihmisten välillä. Me emme tarvitse lisää vastakkainasettelua, vaan enemmän yhteyttä. Tämä tutkielma pyrkii osaltaan avaamaan kanavaa ja kieltä kommunikoimiseen toisten kanssa. Feministinen autoetnografia menetelmänä on parhaimmillaan auttaessaan ihmisiä ymmärtämään toisiaan ja kokemuksiaan.

Jatkotutkimuksen näkökulmasta olisi mielenkiintoista tutkia sielun kielen ilmenemistä jossain toisessa kontekstissa. Feministinen autoetnografia menetelmänä sielun kielen käsitteen kautta on mielestäni mahdollista toistaa ja soveltaa taiteellisen prosessin tutkimiseen. Taiteellinen prosessi ja sen tutkiminen on aina ajankohtaista. Taide ja taiteen tekemisen tapa dokumentoituna on arvokasta ajan kuvaa. Taide ja sen tulkitseminen on aina suhteessa vallitsevaan kulttuuriin.

Feminististä autoetnografiaa voi myös mielestäni soveltaa laajasti eri aloille. Olisi mielenkiintoista nähdä miten menetelmä toimii vaikka näyttelemisen, tanssin tai musiikin parissa. Luovilla aloilla on lukematon määrä potentiaalia menetelmän hyödyntämiseen. Toisaalta myös kasvatustieteiden, sukupuolentutkimuksen, kulttuurintutkimuksen tai muiden ihmistieteiden aloilta voisi tuottaa kiinnostavaa tietoa. Toivon, että rodullistetut, syrjityt ja vähemmistöihin kuuluvat rohkenevat tuoda ääntään kuuluviin feministisen autoetnografian keinoin. Menetelmä tuottaa mittaamattoman arvokasta tietoa.

Lopuksi

Mainitsin alussa tämän työn olevan päättötyöni. Katsoessani taaksepäin tämän tutkielman tekemistä ja koko opiskeluaikaa, näen selkeämmin, miten kovan työn takana on kouluttautua duunariperheestä maisteriksi. Akateemisen taustan puuttuminen perhepiiristä on tuonut lisähaastetta opintoihin, ei pelkän luokkahypyn takia vaan myös niin sanotun akateemisen turvaverkon puutteen takia. Satuinkin myös aloittaessani olemaan ainoa talon ulkopuolelta tuleva vaatesuunnittelun maisteriopintoihin valittu opiskelija.

Luokkatausta näkyy esimerkiksi siinä, että tämän tutkielman tekemiseen on kuulunut paljon työtä, mitä en ole osannut aluksi nähdä työnä, koska se ei ole tuntunut tarpeeksi konkreettiselta. Akateeminen maailma ja tietotyö eroaa hurjasti niistä töistä, mitä olen tottunut tekemään mahdollistaakseni opiskelut ja elättääkseni itseni.

Kirjoitin johdannossa kokevani, että minulla on jalat kahdessa eri maailmassa. Tämän tutkielman tekeminen on tuonut maailmoja lähemmäksi toisiaan, mutta myös auttanut

minua tunnistamaan ja määrittelemään omaa paikkaani maailmassa. Taidan olla yksi niistä, jolle ei ole olemassa valmista polkua. Olen omalla tavallani edelläkävijä, joka raivaa tietä myös muille.

Vaikka matka ei ole ollut aina ruusuilla tanssimista, kaikesta huolimatta tein sen. Toteutin yhden unelmistani. Olisi hienoa, sanoa, että olen unelmoinut tästä pienestä tytöstä asti, mutta totuus on, että en pienenä tyttönä tiennyt mikä on yliopisto. Olen etsinyt ja edennyt tieni pikkuhiljaa, askel kerrallaan. Kontekstin kiteyttää aika hyvin se, että hoksasin vasta yliopistossa, että taidan olla kohtuullisen fiksu ja vähän nörtti.

Kun katselen matkaa taaksepäin voin vain todeta, että olen sanoinkuvaamattoman ylpeä itsestäni. Olen myös koko sydämestäni kiitollinen jokaiselle, joka on tukenut ja ollut läsnä matkan varrella. Tutkijaa minusta ei taida tulla, mutta aion jatkossakin tutkia maailmaa omalla tavallani. Tästä eteenpäin aion olla näkyvä, säihkyvä ja kimaltaa joka värissä, jos siltä tuntuu.

Lähteet

Heikkilä, E. 2020. *Autoetnografia ja tutkimuskentän muuttuvat rajat*. Saatavilla: <https://antroblogi.fi/2020/11/autoetnografia-ja-tutkimuskentan-muuttuvat-rajat/> (Haettu: 15.4.2025).

Kaplinski, J. 1982. *Olemisen avara hiljaisuus: Esseitä ihmisestä, luonnosta, runoudesta*. Helsinki: Otava.

Koivunen, H. 2000. *Hiljainen tieto*. Helsinki: Otava.

Mikkilä, L. 2025. 'Suzanne Innes-Stubbin puhe feminismistä hämmentää – Tutkija kertoo, miten feminismistä tuli Suomessa vaikea sana', Helsingin Sanomat, 11.4.2025. Saatavilla: <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000011158358.html> (Haettu: 16.5.2025).

Polanyi, M. 1983. *The tacit dimension*. Gloucester, MA: Peter Smith.

Porkola, P. 2023. *Feminismi ja taiteellinen tutkimus*. Teatterikorkeakoulun julkaisusarja. Saatavilla: <https://disco.teak.fi/taiteellinen-tutkimus/feminismi-ja-taiteellinen-tutkimus/> (Haettu: 4.5.2025).

Puusa, A., Juuti, P. and Aaltio, I. 2020. *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Helsinki: Gaudeamus.

Rundgren, H. 2019. *Feministinen teoria*. Saatavilla: <https://filosofia.fi/fi/ensyklopedia/feministinen-teoria> (Haettu: 4.5.2025).

Ruoho, A. and Ilola, V. 2014. *Usko, toivo ja raskaus: Vanhoillislestadiolaista perhe-elämää*. Jyväskylä: Atena.

Ryynänen, S., Rannikko, A. and Hakoköngäs, E. 2021. *Tutkiva mielikuviutus: Luovat, osallistuvat ja toiminnalliset tutkimusmenetelmät yhteiskuntatieteissä*. Helsinki: Gaudeamus.

Tieteen termipankki. 2025. *Estetiikka: käsityö*. Saatavilla: <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Estetiikka:käsityö> (Haettu: 11.4.2025).

Tieteen termipankki. 2025. *Kielitiede: kieli*. Saatavilla: <https://tieteentermipankki.fi/wiki/Kielitiede:kieli> (Haettu: 4.5.2025).

Tikka, M. 2023. ”*Androidi*”, ”*Keisarinna*”, ”*pissistyrkky*”: *Diskurssianalyysi Sanna Mariniin kohdistuneesta vihapuheesta ja naisvihasta Hommaforumilla*. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylän yliopisto, Yhteiskuntatieteiden ja filosofian laitos. Saatavilla: <http://www.urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-202306153845> (Haettu: 16.5.2025).

Tuomi, J. and Sarajärvi, A. 2018. *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Uudistettu laitos. Helsinki: Tammi.

Uotinen, J. 2014. ‘*Autoethnography in media studies – Digitalization of television in Finland, or carrying home cardboard boxes*’, in Darling-Wolf, F. (ed.) *International encyclopedia of media studies*, Vol. VII: *Research methods in media studies*. Oxford: Wiley-Blackwell, pp. 217–235.

Woodward, E. 2022. ‘*Victoria Beckham Opened Up About That Resurfaced 1999 Interview Where She Was Forced To Be Weighed On Live TV Two Months After Giving Birth*’, BuzzFeed News, 30.6.2022. Saatavilla: <https://www.buzzfeednews.com/article/elliewoodward/victoria-beckham-weighed-on-tv-in-1999-resurfaced-clip> (Haettu: 16.5.2025).

Aineisto

Tutkimuspäiväkirja. (2023–2025).

Tekstiilitaideteos Safety Net, Riina Kaarlela, 2024, sekatekniikka, koko 58,5 x 67 cm.